

WIKEND

1734 / tv programi od 21. do 27. februarja 2026

Niso K-pop, ampak L-pop

Laibach

Za svoje ovčice bodo raztegnili tudi meh

Najuspešnejši slovenski izvozni glasbeni artikel Laibach po 12 letih spet ponuja ploščo z avtorskim materialom Musick, ki jo napoveduje skladba Allgorhythm. Če so nekoč s skladbo Tanz mit Laibach skoraj ukazovalno pozivali na ples, pa tokrat s skladbo Allgorhythm vabijo na ples. In to v gangnamskem stilu.

Če je Laibach na začetku glasbeno sooblikoval zvrst industrijskega rocka, pa zadnje čase, kar se glasbenega stila tiče, pri njem velja – pričakuj nepričakovano. Love is Still Alive I (Moon, Euphoria) je country skladba, s priredbo prvega singla skupine Bijelo dugme Top ste se lotili »pastirskega rocka«, zdaj pa za skladbo Allgorhythm pravite, da ponuja drzen kolaž elektronskih pop klišejev, refrenov in beatov. Med komentarji zasledimo zapis, da je Laibach K-pop novinec leta.

Pričakovati od Laibacha slogovno doslednost je podobno, kot bi od zgodovine pričakovali linearni razvoj. Naš edini slog je transformacija, naš edini žanr je kontekst. Industrijski zvok ni bil nikoli naš cilj, temveč bolj produkt časa in prostora, iz katerega smo v 80. letih nastali. Tako kot country, »pastirski rock«, simfonična glasba ali elektronski pop niso slogovne odločitve, temveč funkcionalna orodja. Glasba je za nas zgolj medij, ne identiteta. Trenutno pač uporabljamo

hiper-pop, ki se nam zdi najbolj primerna forma za vsebino, s katero se ukvarjamo.

Kako poteka ustvarjalni proces pri pisanju skladb, ki so tokrat spet avtorske, in izbiri glasbene zvrsti?

Ustvarjalni proces se v skupini običajno ne začne z vprašanjem »kakšen žanr«, temveč z vprašanjem »kakšna nuja«. Včasih je to politično dejstvo, drugič estetski eksperiment, tretjič preprosta želja po tem, da algoritmu ponudimo nekaj, česar ne more prebaviti. Če danes torej kdo misli, da smo K-pop novinci leta, potem smo očitno pravilno razumeli duha časa – čeprav seveda v resnici nismo K-pop, ampak L-pop. Skladbe na prihajajočem albumu so formalno res avtorske, ker so rezultat naše potrebe po refleksiji sveta. Toda v resnici je svet že sam po sebi kolaž klišejev, refrenov in beatov. Mi jih samo uporabimo in reorganiziramo.

Z albumom Musick naj bi slavili in hkrati kritizirali obdobje umetne inteligence.

Kaj je tisto, kar slavite, in kaj kritizirate?

Če je 20. stoletje produciralo stroje za delo, 21. stoletje producira stroje za misel. Zato je Musick zvočni dokument tega prehoda. Vendar UI ni prihodnost. Je sedanjost, ki se pretvarja, da je prihodnost. Na albumu Musick zato ne slavimo tehnologije kot take, temveč njeno neizogibnost. Slavimo trenutek, ko človek končno prizna, da ni več edini avtor sveta. To velja tudi za boga, ki je metafizični in obenem falusoidni podaljšek človeka. Slavimo konec romantičnega mita o genialnem posamezniku. Algoritem je novi kolektiv. Hkrati pa seveda kritiziramo prav to lahkotnost prepuščanja odločanja umetni inteligenci in naivno vero, da je vsaka optimizacija tudi napredek. UI je orodje moči in algoritmi niso nevtralni, temveč so strukturirana želja kapitala. Kapital pa je akumulirana moč, koncentrirana v rokah manjšine – mehanizem, ki vse – delo, čas, naravo, čustva – brezobzirno pretvarja v blago skozi logiko

nenehne ekspanzije, ne glede na družbene posledice.

Koliko vam je UI pomagala pri nastanku plošče?

Ravno toliko, kolikor smo ji dovolili. Uporabljali smo jo kot pomočnika in svetovalca, ne kot avtorja. V resnici na koncu njenih predlogov v glavnem sploh nismo sprejeli. Lahko bi rekli, da smo z UI sodelovali in jo obenem tudi disciplinirali.

Poleg hrapavega vokala Milana Frasa se že nekaj časa pojavlja njegov antipod, ženski vokal, teh pa se je od projekta Germania z Anjo Rupel v skladbi Across the Universe leta 1989 izmenjalo veliko. Tokrat se vam je pridružila ganska pevka Wiyaala, na plošči pa jih bo še nekaj (Donna Marina Mårtensson, Manca Trampuš in Senidah). Kako ste prišli do Wiyaale in ali obstaja kakšen ključ, katere pevke izberete?

Res je, Milanov vokal ni navađen glas za okras, ampak je brusni papir zgodovine. Tudi

ženski vokal pri Laibachu ni nikoli le ornament ali kontrast v klasičnem pop smislu, temveč princip. Od sodelovanja z Anjo Rupel pri Across the Universe naprej ženski glas v našem sistemu deluje kot druga frekvenca iste ideje – kot paralelna avtoriteta, kot sirena, kot motnja. Tudi do Wiyaale nismo prišli po geografskem ali tržnem ključu, temveč po zvočnem in simbolnem. Njen glas ima surovost in dostojanstvo hkrati. Ni eksotika, ni folklor – je moč in je princip. Ko smo ga slišali, je bilo takoj jasno, da je to točno to, kar smo potrebovali pri izganjanju algoritma.

Pesem Allgorhythm ste ustvarjali tudi z mislijo na sodelovanje na Pesmi Evrovizije. V smislu »pričakuj nepričakovano« bi bilo kaj takega za Laibach tudi pričakovano. Kakšni so bili načrti? Koliko spremljate Pesem Evrovizije? Se boste še kdaj spogledovali z idejo nastopa na njej?

Seveda nas Evrovizija zanima. Je eden najbolj popolnih rituelov in barvita metafora stanja v sodobni Evropi. Spektakel identitete, geopolitike in pop industrije, zapakiran v triminutne koreografirane fantazme. Pri Allgorhythmu smo se zato dejansko poigrali z idejo, da bi ga poslali na Evrovizijo. Načrti niso bili posebej skrivnostni, šlo je prej za konceptualni eksperiment, ki pa se na koncu, zaradi znanih razlogov, ni izšel. Ali bomo še kdaj razmišljali o nastopu? Verjetno ne. Ta momentum je zdaj izgubljen v pišu zgodovine, kot so v Iztrebljevalcu izgubljene replikantove solze v dežju.

Vaša besedila so »odprta za napačno razlago«, zaradi napačne razlage vaše izjave o ruski umetnosti so med rusko invazijo na Ukrajino v Kijevu odpovedali koncert Laibacha. Projekt Alamut ste nameravali sprva premierno predstaviti v Teheranu, a ste po uboju Mahse Amini v tamkajšnjem zaporu premiero predstavili v Ljubljano. Zaradi genocida v Gazi pa Slovenija ne bo sodelovala na Pesmi Evrovizije. Svetovni vojaški konflikti

Laibach močno zaznamujejo. Včasih se zdi, kot da jih iščete. Naša besedila niso odprta za napačno razlago. So odprta. Tudi konfliktov Laibach ne išče – konflikti poiščejo Laibach. Delujemo v prostoru, kjer se umetnost dotika ideologije, in tam so napetosti neizogibne. Če umetnost ne tvega nesporazuma, potem je le prazna dekoracija.

S ploščo Musick se odpravljate na evropsko turnejo. Imate v mislih tudi turnejo po ZDA? Evropa je naš naravni habitat – zgodovinsko, ideološko in logistično. Zato je evropska turneja nujno prva faza. ZDA so vedno možnost. Tam smo v preteklosti pogosto nastopali, vendar so trenutno objektivni produkcijski stroški takšne turnee po severnoameriški celini zelo visoki, zato je tovrsten projekt prevelik finančni zalogaj.

Na odru ni nikogar iz izvirne postave Laibacha. Ste kdaj šteli, koliko glasbenikov se je zvrstilo na odru v vseh teh 46 letih?

Izvirna postava je mit. Laibach je ideja, ki traja, in algoritem, ki se prilagaja projektu in času. Vsaka aktualna postava je zato izvorna.

Prejšnji teden je ena vaših nekdanjih vokalistik Eva Breznikar nastopila v kvizu Milijonar. Na vprašanje, kaj v Zasavju pomenijo »škrince«, je kot iz topa odgovorila, da so to napolitanke, in dodala, da ste jo to naučili že prvi dan sodelovanja. Voditelja Jureta Godlerja pa je zmedlo, da Laibach sploh jedo napolitanke. Koliko vam še godi ta izkrivljeni pogled, da ste Laibach nekakšni zadržani militantneži? Ali pa poskušate z vse bolj melodično glasbo, ki jo ponujate zadnje čase, takšen pogled potisniti v ozadje? No ja, volk dlako menja, nravi pa nikoli. Ali moramo res posebej razlagati, da to velja tudi za Laibach? In če bo treba, bomo tudi mi na mehu raztegnili vse melodije tega sveta, samo da pridemo do svojih ovac.

Robi Loboda, foto Nika H. Praper & Ludvik

KINORECENZIJA TEDNA

Tajni agent

★★★★★

OČENJUJE TAMARA HARB, GLEDALABOM.COM

O agente secreto. Brazilija/koprodukcija, 2025. Režija: Kleber Mendonça Filho. Igrajo: Wagner Moura, Gabriel Leone, Carlos Francisco, Udo Kier. Politični triler. 158 minut.

Kako so preživeli diktaturo v Braziliji

Brazilija je bila leta 1977 sredi diktature, ki je obračunavala z vsem, režiser pa nas v to obdobje popelje z zgodbo tehnološkega raziskovalca Marcela, ki je s svojimi dognanji stopil na pot napačnemu vplivnemu industrialcu. Zatočišče si poišče v svojem rojstnem kraju (ki je tudi režiserjev), kjer živi njegov sin. Režiserjevo osebno doživljanje in poznavanje kraja doda filmu verističen priokus in občutek, da smo tam, sredi sedemdesetih, saj ob junakovih zgodbi občutimo vonje, zvoke in dele mesta, kjer se dogaja. Ljubitelje klasičnih trilerjev bo film morda pustil ravnodušne, drugim pa serviral razsežnost, grobost, neizprosnost in resničnost življenja v diktaturi.

KNJIGA TEDNA

GOSPOD IZRAZITI OLGA TOKARCZUK

ILUSTRACIJE: JOANNA CONCEJO

★★★★★

OČENJUJE SAMO RUGELJ, REVIJA BUKLA

Poljsko nobelovko **Olgo Tokarczuk** (1962) v slovenščini že dodobra poznamo po kompleksnih romanih, kot sta denimo *Jakubove bukve* in *Popotovanje ljudi* *Knjige*, po esejih (recimo knjiga *Pozorni pripovedovalec*) in tudi po slikanici *Izgubljena duša* za mlade in manj mlade, ki sta jo pred leti soustvarili s poljsko ilustratorko **Joanno Concejo** (1971). Zdaj je v slovenščini izšel njun najnovejši skupni projekt (izvirno je bil izdan leta 2023), ki se vnovič ponaša z izjemno in prevladujočo grafično podobo, s katero ilustratorka pričara ne samo nekdanje poljsko odrščanje, temveč ga tudi postavi v sodobni kontekst, kjer imata podoba in nenehna izpostavljenost spletnim platformam vse večji pomen. Glavni junak zgodbe, ki jo je napisala Olga Tokarczuk, se tesno navezuje na grafično ozadje: to je t. i. gospod Izraziti, značilen po tem, da ima zelo izrazit obraz, ki hitro pritegne pozornost in si ga drugi tudi takoj zapomnijo. Vendar je Izraziti tudi narcisoiden, zato se s svojim prenosnim telefonom povsod fotografira, kar ima vse bolj nenavadne posledice ... Aktualno!

